

Vedlegg B: Begrepsavklaring og forkortelser

Innhold

Innledning.....	1
Begrepsavklaringer og forkortelser.....	1

Innledning

For å unngå misforståelser forklares her noen av de viktigste forkortelser og begreper i dette dokumentet

Begrepsavklaringer og forkortelser

CPOS

Er en abonnementstjeneste som leveres av Kartverket som bruker RTK teknologi. Tjenesten hever GNSS mottakers nøyaktighet betydelig, og det er mulig å oppnå få centimeters nøyaktighet.

FDV-kontrollør

Ansvarlig for kontroll av innmålte data som leveres til kommunen, særmøter og utveksling av data med ekstern stikningsingeniør

Fordrøyningsbasseng

Fordrøyningsbasseng er anlegg som skal jevne ut varierende vannføring på nettet.

Basseng kan være lukket eller åpent

Gemini VA

Gemini VA er et fagsystem som brukes til å dokumentere VA ledningsnett slik som det ble bygget, driftshistorikk, rapportering, dagbok og planer. Det er også mulig å eksportere data til hydrauliske modeller

Gemini VA Dataflyt

Opsjon til Gemini VA som forenkler import og eksport. Gjør det mulig med direkteimport av geometri, innmålingskvalitet, egenskaper og vedlegg fra forskjellige filtyper

Gemini Terreng

Gemini Terreng er et fagsystem for prosjektering, masseberegning og dokumentasjon. Inkluderer også andre funksjoner som blant annet arealplanlegging, landskapsanalyse og eksport til maskinstyring

GMI-formatet (.gml)

Internt Gemini format. Brukes ofte til utveksling av data mellom Gemini Terreng og Gemini VA. Dette er et enkelt og åpent tekst-fil basert format

GML-formatet (gml)

GML står for "Geography Markup Language", som er en offisiell internasjonal standard for geodata. GML er et XML basert format som utviklet og publisert av Open Geospatial Consortium (OGC). GML er godt egnet til å modellere og utveksle geografiske data. GML er nå et hovedformat for leveranser av geografiske data i Norge og har i de fleste sammenhenger allerede erstattet det gamle særnorske SOSI-formatet

GNSS

Står for Global Navigation Satellite System og er en fellesbetegnelse for satellittnavigasjonssystemer. Noen eksempler er GPS, GLONASS, Galileo og BeiDou-2

GUID

Globally Unique IDentifier. Unikt ID-nummer for alle objekter (ledninger, kummer, kumlokk osv.).

Består av 36 sifre, bokstaver og/eller tegn, f.eks.: 9c890c9d-606e-4c71-8da6-6166938fdf76.

Hovedledning/-nett: Den delen av VA-nettet som eies og driftes av kommunen

Knekkpunkt

Knekkpunkt på ledning er en vertikal eller horisontal retningsendring

Kof-formatet (.kof)

Et felles koordinat og observasjonsformat som brukes til oppmåling og utveksling av data. Egentlig for enkelt for dagens informasjonskrav

Kumkortbilde

Bilde tatt mot nord. Inneholder komplett kum sett ovenfra uten lokk hvor kumbunn og alle detaljer er synlige

LAGS

Stadfesting av ledninger og andre anlegg i grunnen, sjø og vassdrag. Geografisk standard fra Statens kartverk som Ledningsregistreringsforskriften henviser til

Ledning

Rør, kabler, kanaler og liknende for framføring av vann, avløp, overvann, signal etc.

Maksimalt 3D Avvik

Maksimalt avvik for ytre avgrensning av stedfestet framføringsvei, koplingsobjektet eller konstruksjonen i 3D. I praksis betyr dette maksimalt avvik mellom et hvert sted på modellert geometri (beregnet volumobjekt) og samsvarende punkt på det fysiske objektet

Nøyaktighet

En egenskap til et koordinatfestet punkt og gis som en tallverdi i centimeter. Tallverdien beskriver en radius fra koordinater i horisontalplanet, innenfor denne radiusen befinner objektet seg

Nøyaktighet Høyde

En egenskap til et koordinatfestet punkt og gis som en tallverdi i centimeter. Tallverdien beskriver en avstand fra en koordinat i vertikalplanet, innenfor denne avstanden befinner objektet seg

NØH (X, Y og Z koordinat)

Posisjonsbestemmelse av et punkt i tre dimensjoner, Nord, Øst, Høyde koordinat. Også ofte omtalt som X, Y og Z. X angir posisjon i østlig retning, Y angir posisjon i nordlig retning og Z angir høyden

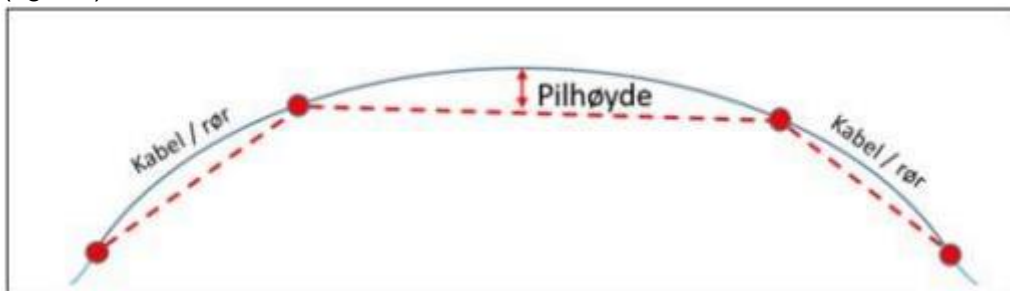
Oppdragsgiver

Oppdragsgiver utformer prosjektmandatet og er mottaker av prosjektet. Oppdragsgiver er i denne sammenheng ofte ledningseier (kommune eller vannverk)

Pilhøyde

Maksimalt tillatt avvik mellom objektets faktiske beliggenhet og rett linje mellom stedfestede punkt

(figur 1).

Polygon

Er en lukket kurve sammensatt av rette linjer og ofte kalt en mangekant. Trekant, firkant og pentagon er alle polygoner. I landmålingssammenheng er alle hjørnene definert ved koordinater

Produktspesifikasjoner

I dette dokumentet brukes begrepet om produktspesifikasjoner for utveksling av data på GML-forma

RTK

Står for Real-time kinematic og er en teknikk for å forbedre posisjonsdata for GNSS baserte systemer slik som GPS. Bruker trådløse nettverk til å kommunisere med geodetiske referansestasjoner for å oppnå bedre nøyaktighet

SOSI-standard

Står for Samordnet Opplegg for Stedfestet Informasjon. Er en standard for geografisk informasjon og må ikke forveksles med SOSI-formatet

SOSI-formatet (.sos)

Norsk filformat utviklet av Statens kartverk for utveksling av geografiske data. Har tidligere vært det offisielle norske standardformatet for utveksling av slike data. SOSI-format er hierarkisk oppbygd, basert på punkt-nivå («SOSI prikk-format»)

SQL Server

Database fra Microsoft der Gemini VA lagrer objektene sine på såkalt Spatial-format.

Stikkledning

Stikkledninger er ledninger som fører vann fra en hovedvannledning til abonnent og avløp fra abonnent til hoved spillvannsledning. Stikkledninger er som regel private

Strømperenovering

Innebærer at en foring blir ført inn i det eksisterende røret og herdes til et nytt rør på innsiden

Styrt boring

En metode for fremføring av nye ledninger i løs masser. Kan benyttes for å bore under veier eller andre områder hvor en ikke ønsker eller kan grave grøft